

Předmluva

Milí studenti!

Otevíráte první díl **Učebnice současné ruštiny**. Tato učebnice vás na pozadí běžných životních situací seznámí s aktuální slovní zásobou a systematicky provede komplexní gramatikou ruského jazyka tak, abyste se naučili aktivně komunikovat rusky slovem i písmem. Po zvládnutí prvního dílu dosáhnete úrovně B2-C1 evropského referenčního rámce.

Co vám učebnice přináší?

V učebnici se můžete těšit na bohatou aktuální slovní zásobu, užitečné výrazy a fráze, konverzační situace, přitažlivé úvodní a kulturní texty, originální úryvky z děl současných i starších autorů, fotografie, důmyslné ilustrace, velké množství poslechů a různé druhy cvičení sloužící k důkladnému prověření a upevnění nové i dříve probrané gramatiky.

Struktura učebnice

V učebnici je 20 standardních lekcí, kterým předchází lekce fonetická. Fonetická lekce vás podrobně a srozumitelně seznámí s psací a tiskací azbukou a výslovností jednotlivých hlásek.

Každá z 20 lekcí je rozdělena na tři části. V první části si budete osvojoval novou slovní zásobu nezbytnou pro zvládnutí nadcházející lekce. Slovní zásoba je základním kamenem každého jazyka, proto je, možná nezvykle, zařazena na samotný počátek lekcí. Ve druhé části se během všech lekcí objeví různé životní situace, ve kterých se můžete kdykoli ocitnout. Třetí část tvoří zajímavé kulturní texty, které vám nejen poskytnou přehled o ruských realitách, ale seznámí vás i s rozšiřující slovní zásobou. Kulturní text se poprvé objevuje v páté lekci, kdy už budete schopni porozumět složitějším textům. Po úvodních textech každé části následuje gramatický výklad a cvičení procvičující vaše vědomosti a rozvíjející vaše komunikativní schopnosti. Správnost vypracovaných cvičení si můžete ověřit v klíči, který umožňuje okamžitou sebekontrolu. Po každých pěti lekcích je zařazen opakovací blok, který prověří vaše znalosti získané v lekcích předchozích.

Nedílnou součástí učebnice jsou nahrávky. Všechny úvodní a kulturní texty a mnoho cvičení namluvených rodilými mluvčími jsou nepostradatelným a výborným pomocníkem při studiu.

Na začátku knihy se nachází přehled a obsah lekcí s podrobným stránkováním, na jejím konci naleznete podrobný gramatický přehled, rusko-český a česko-ruský slovník, klíč ke cvičením a gramatický rejstřík.

Dovolte nám, abychom vám popřáli hodně úspěchů při studiu světového jazyka, jakým ruština bezesporu je.

Autoři

Přehled lekcí

Лексе 0: Fonetika (Фонетика)	1
Лексе 1: Дóбрый день, ёто мы!	19
Часть А: Нauчте се нáслеdující slovíčka	19
Часть Б: Ёто мы – Попóвы	21
Ruská věta; Osobní zájmena	
Часть В: Дóбрый день!	24
Лексе 2: Делá отлйчно, как обйчно	29
Часть А: Нauчте се нáслеdující slovíčka	29
Часть Б: Как у тебя делá?	30
Podstatná jména rodu mužského zakončená na tvrdou souhlásku v jednotném čísle; Vázání slov v řeči	
Часть В: У Ивána большáя семья	34
Sloveso mít v ruském jazyce; Sloveso jmenovat se; Skloňování zájmen наш/наш, ваш/ваш (mužský rod)	
Лексе 3: Что? Где? Когда?	39
Часть А: Нauчте се нáслеdující slovíčka	39
Часть Б: Кто ётот молодой человек?	40
Infinitiv ruských sloves; Minulý čas; Intonace otázek a odpovědí; Skloňování zájmen кто/кдо, что/со Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených na -a v jednotném čísle	
Часть В: Наш йли наша?	46
Skloňování zájmen наша/наше, ваша/ваше (ženský rod); Přídavná jména tvrdá v 1. pádu;	
Лексе 4: Сделал дело, гуляй смело	51
Часть А: Нauчте се нáслеdující slovíčka	51
Часть Б: Сегóдня понедельник	53
Skloňování podstatných jmen rodu středního zakončených na -o v jednotném čísle; Výslovnost zdvojených souhlásek; Skloňování zájmen наше/наше, ваше/ваше (střední rod); Vazba У меня есть	
Часть В: Какые у вас планы?	61
Časování sloves (I. časování – slovesa typu работать/pracovat, менять/měnit); Pohyblivý přízvuk v rámci jednoho slova	

Lekce 5: Побесѣдуем об ѓтпуске 65

Часть А: **Naučte se následující slovíčka** 65

Часть Б: **Вот и лѣто прошлѣ** 67

Vykání; Skloňování zájmen мой/мůj, моя/мá, моѣ/мѣ, твой/tvůj, твоя/tvá, твоѣ/tvé, свой/svůj, своя/svá, своѣ/své v jednotném čísle; Skloňování zájmen ѓто/tento, ѓта/tato, ѓто/toto, тот/ten, та/ta, то/to v jednotném čísle; Základní číslovky 0–20 v 1. pádu; Sloveso быть/бýt; Tvoření příslovcí

Часть В: **Прага – гóрод сóтни шпíлей** 74

Přivlastňovací zájmena егó/jeho, еѣ/její, их/jejich; Časování sloves typu идтí/jít; Ruská spojka „a“

Оправочный блок I (Проверьте себя I) 79

Lekce 6: Дела семейные 83

Часть А: **Выучите следующие слова** 83

Часть Б: **Жениться или не жениться?** 86

Skloňování podstatných jmen ženského rodu (шкóла, недѣля) v jednotném čísle; Skloňování osobních zájmen; Časování sloves se zvratnou částicí -ся (-сь) – увлекáться *чем*/věnovat se *čemu*, zajímat se *o co*

Часть В: **Немного о Москвѣ** 94

Budoucí čas nedokonavých sloves; Сейчáс или тепѣрь (teď/nyní v ruštině); Slovesa typu успѣть/stihnout

Lekce 7: Наш досуг 99

Часть А: **Выучите следующие слова** 99

Часть Б: **Телевизор и дивáн – вот, что нужно нам** 101

Skloňování podstatných jmen mužského (завóд, автомобилъ) a středního rodu (слóво, воскресѣнье) v jednotném čísle; Sloveso быть/бýt (minulý čas); Vazba нужно/нáдо/придѣтся/musím, je potřeba, нуждаются, je треба + infinitiv

Часть В: **Матрѣшка** 110

Skloňování přídavných jmen (нóвый, лѣтний) v jednotném čísle; Tvoření příslovcí pomocí přípony -е; Временá гóда/Роční období; Двенáдцать мѣсяцев/Dvanáct měsíců

Lekce 8: Когда я ем, я глух и нем 117

Часть А: **Выучите следующие слова** 117

Часть Б: **Свидáние** 119

Časování sloves (II. časování – slovesa typu говорítъ/mluvit); Časování slovesa есть/jíst; Časování slovesa хотѣть/chtít; Мóжно? – Нельзá! (Lze/Je možné? – Nelze/Není možné); Skloňování podstatných jmen zakončených na -ий, -ие, -ия (санатóрий, собрáние, лíния) v jednotném čísle

Часть В: Самовáрное чаепítие	130
Ruská vĕta a sloveso býť v minulém a budoucím ěase; Zápor u slovesa býť;	
Vazba У меня есть v minulém a budoucím ěase; Zápor u vazby У меня есть; Základní ěíslovky 30–1000 v 1. pádu; Ско́лько кому лет? (Kolik je komu let?); Počítaný předmět;	
Ĉasování sloves se zvratnou ěásticí -ся (-сь) – договóриться о чём/domluvit se о ěem	

Лексе 9: Час пик

139

Часть А: ВЫучите слéдующие слова	139
Часть Б: Как добраться на работу?	142
Pohybová slovesa – slovesa идтí/jít a ходítъ/chodit; Slovesa ёхать/jet a ёздítъ/jezdit; Slovesa попáсть кудá/dostat se kam a упáсть/upadnout, spadnout;	
Slovesa идтí/ходítъ a ёхать/ёздítъ s předponami; Там íли тудá? (užití „tam“ v ruštině); Infinitivní vĕty – otázku	
Часть В: Ах, Арбáт, мой Арбáт	152
Зákladní ěíslovky 2000 а́ž miliarda v 1. pádu; Ĉasování sloves typu мочь/мóси (помóчь/помоци); Рáдové ěíslovky	

Лексе 10: Счастливого пути!

161

Часть А: ВЫучите слéдующие слова	161
Часть Б: Командировка	163
Ĉasování sloves – souhrn; Změna kmenové souhlásky – slovesa сказáть/říci a просítъ/žádat, prosit; Skloňování podstatných jmen rodu ženského (плóщадь) končících na мĕк-kou souhlásku v jednotném ěísle; Telefonování; Neurčítá zájmena a příslovce	
Часть В: Москвá – Владивостóк	174
Пóйтí/поёхать íли сходítъ/съёздítъ?; Skloňování podstatných jmen rodu mužského (завóды, автомобилi) a ženského (шкóлы, недéли) v množném ěísle; Skloňování přídavných jmen (нóвые, лётные) v množném ěísle; Чёрствый хлеб не óчень вкóсный (tzv. zrádní přátelé)	

Ораковací блок II (Провёрьте себя II)

181

Лексе 11: Все профéссии важны́, все профéссии нужны́

187

Часть А: ВЫучите слéдующие слова	187
Часть Б: Кем быть – двóрником íли программíстом?	189
Учёбные заведéния и систéма образования в Росси́и/Školské instituce a vzdĕlavací systĕm v Rusku; Skloňování podstatných jmen středního rodu (слова, воскресéня, собрáния) v množném ěísle; Kmen podstatných jmen на ж, ш, ч, щ, ц; Ĉasování sloves na -оватъ/-еватъ (ревновáть когó/žárlit на коho, ночевáть/ноcovat); Vazby интересовáться кем, чем/zájímat se о коho, со а пóльзоватъся чем/používat со	

Часть В: Третьяковская галерея в Москве 197

Časování sloves дать/dát a давать/dávat; Sloveso дать/давать s předponami; Skloňování zájmen наши/naši, naše, ваши/vaši, vaše, мой/мí, mé, твой/tví, tvé, свой/sví, své, те/ti, ты, э́ти/tito, tyto v množném čísle; Podmiňovací způsob; Konstrukce typu Что бы они ни говорили, мы будем их слушать/Аť už říkají cokoli, budeme je poslouchat; Немного о языках/Троchu o jazycích; Страны, национальности и языки/Стáty, národnosti a jazyky

Лексе 12: Будьте здоровы! 207

Часть А: Выучите следующие слова 207

Часть Б: Как бороться с простудой 210

Časování slovesa принять/přijmout; Časování sloves typu пить/pít; Skloňování podstatných jmen mužského rodu typu санаторий a ženského rodu typu линия v množném čísle; Sloveso писать/psát; Konstrukce не тот, не та, не то, не те; Названия болезней/ Názvy nemocí

Часть В: Лечебные туры 219

Они стоят или стоят? (časování sloves стоять a стоить); Časování sloves любить/milovat, mít rád a купить/koupit; Где мне это купить?; Skloňování základních číslovek 1–100; Skloňování číslovek оба/oba, обе, обе/obě; Скажите, пожалуйста, который час? Сколько времени? (Kolik je hodin?)

Лексе 13: Немного о гостиничных номерах 229

Часть А: Выучите следующие слова 229

Часть Б: Про пятизвездочные отели, соседей-гаражеров и шведские завтраки ... 232

Časování sloves нести/nést, вести/vést, взять/vézt; Rozkazovací způsob; Skloňování číslovek сколько/kolik a много/mnoho

Часть В: Гостиница „Октябрьская“ 241

Pohybová slovesa; Konstrukce Смотрите не упади!; А вы знаете, какое сегодня число? (Kolikátého je dnes?)

Лексе 14: В Сети 249

Часть А: Выучите следующие слова 249

Часть Б: Собака точка ру 252

Skloňování podstatných jmen ženského rodu (площади) končících na měkkou souhlásku v množném čísle; Časování sloves končících на -нуть (-нуться)/-нуть (-нуться); По-твоему или по твоему мнению? (Podle tvého názoru...)

Часть В: Интернет в каждой библиотеке 259

Časování nepravidelných sloves снять/sundat a бежать/běžet; Podmínkové věty (если, если бы, когда) a věty s částicí ли

Лексе 15: На жёнцине дёржится дом 267

Часть А: **ВЫучите слéдующие слова** 267

Часть Б: **Генерáльная убóрка** 270

Vazba доволен чем/бýт spokojen s čím; Spojky вмéсто тогó чтóбы, для тогó чтóбы а чтóбы; Nepravidelné skloňování podstatných jmen

Часть В: **Гóрод на Невé** 277

Časování slovesa понять/pochopit, porozumět; Konstrukce нýжен/нужнá/нýжно/нужнý s podstatným jménem/zájmenem; По срéдам мы играём в футбол! (vyjádření pravidelnosti); То идёт дождь, то свéтит солнце (spojky to...то, ни... ни, или... или, либо... либо; У природы нет плохой погоды (o počasí); Стóроны свéта/světové strany

Опраковací blok III (Провёрьте себя III) 287

Лексе 16: Человéк челovéку рознь 293

Часть А: **ВЫучите слéдующие слова** 293

Часть Б: **Мы такие разные и всё-таки мы вмéсте** 295

Stupňování přídavných jmen; Vztažná a tázací zájmena чей, чья, чьё, чьи а какóй, котóрый; Я никогда ни с кем ни о чём не разговáриваю – záporná zájmena а příslovce; Zájmena а příslovce néкого, néчего, néгде, néкогда, néзачем, néоткуда

Часть В: **Грúппа „Кино“** 306

Skloňování podstatných jmen typu врéмя; Počítaný předmět s přídavným jménem nebo zájmenem; Konstrukce typu Иди посмотри, кто пришёл!; Krátké formy přídavných jmen; Užití předložek среди – между

Лексе 17: Не плáтье челovéка красит, а челovéк плáтье 317

Часть А: **ВЫучите слéдующие слова** 317

Часть Б: **По одéжке встречáют...** 320

Užití přechodníků; Skloňování zájmen весь, вся, всё, все; Sloveso имéть/mít, vlastnit

Часть В: **„Мóдный приговóр“ и Вячеслáв Зáйцев** 328

Skloňování podstatných jmen typu пражáнин; Zájmena сам а сáмый; Stupňování příslovcí

Лексе 18: Крáсный свет – дорóги нет 335

Часть А: **ВЫучите слéдующие слова** 335

Часть Б: **Дорóжные приключéния** 338

Trpný rod; Přídavná jména slovesná činná

Часть В: **Прокатíться бы на „Москвичé“ с москвичáми по Москвé** 347

Пřídavná jména slovesná trpná; Вам тарелку супу или супа? (koncovky -а-я/-у-ю ve 2. pádu podst. jmen mužského rodu); На берегу или в лесу? (přízvučné koncovky -ý/-ю v 6. pádu podst. jmen mužského rodu)

Лексе 19: На почте и в банке 357

Часть А: **Выучите следующие слова** 357

Часть Б: **О современном почтáмте и о тех, чьи финансы не поióт романсы** 359
Základní rozdíly v užití vidu v ruštině a češtině; Spojky; Sponové sloveso являться; Тебé слéдует учитьсá (konstrukce слéдовать + infinitiv)

Часть В: **Гимн и флаг Росси́и** 367
Skloňování podstatných jmen мать a дочь; Infinitiv v ruštině a češtině; Užití předložek; Skloňování základních číslovek 200–1000, milion, miliarda; Skloňování víceslovných číslovek

Лексе 20: Умо́м Росси́ю не понять, арши́ном о́бщим не измерить 375

Часть А: **Выучите следующие слова** 375

Часть Б: **Росси́йская Федера́ция** 377
Zájmena какóв, какová, какová, какová; Skloňování přijmení; Пол-арши́на и пол-мину́ты (pravopis složených slov začínajících na пол-); Полтора́ часа́ или полтора́ мину́ты – skloňování číslovky полтора́, полтора́/jeden a půl; Skloňování druhových číslovek двóе/dva, двé, дво́е, трóе/тři, тро́е, чéтверо/чты́ри, чты́ро, чты́ры

Часть В: **Москва́ и Санкт-Петербу́рг** 384
Zlomky a desetinná čísla; А вы куда́?, Нам бы в Росси́ю! (projev jazykové ekonomie); А вы зна́ли, что... (Věděli jste, že...)

Пřehled gramatiky 401

Русско-чешский словарь 435

Чешско-русский словарь 467

Кlíč ke cvičením 507

Gramatický rejstřík 549